

ASTRONOMAS IR GEODEZININKAS PROFESORIUS BERNARDAS KODATIS – PEDAGOGAS, MOKSLININKAS, NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS KŪRĖJAS

Algimantas Liekis

*Vilniaus Gedimino technikos universiteto Mokslotyros centras,
Pylimo g. 26 / Trakų g. 1, 01132 Vilnius, Lietuva
El. paštas Liekis@vgtu.lt*

Įteikta 2010-09-03; priimta 2010-12-20

Santrauka. XIX a. pabaigos – XX a. pradžios lietuvių tautos atgimimo, nepriklausomos Lietuvos valstybės ir jos švietimo, mokslo sistemos kūrimo, krašto ūkinės ir kultūrinės pertvarkos istorijoje neretai galima rasti minint astronomą ir geodezininką prof. Bernardą Kodatį. Jo prosenelis buvo kilęs iš Žemaitijos. Pats gimęs ir brendęs vokiškoje aplinkoje – Potsdame, Berlyne, dar gimnazijoje apsisprendė esąs lietuvis, dirbo ir kovojo Lietuvos, lietuvių tautos labui. Iki šiol išsamesnis profesoriaus gyvenimą ir darbus apibendrinantis darbas tebuvo Algimanto Liekio monografija „Prof. Bernardas Kodatis: sugrįžusio Lietuvos gyvenimas“ (Vilnius, Mokslotyros institutas, 2010. 410 p.). Straipsnyje mėginama atsakyti, kiek B. Kodačio darbai buvo ir šiandien yra reikšmingi geodezijos, astronomijos mokslams, kuriant lietuvišką švietimo sistemą, kiek jo veikla reikšminga lietuvių tautai ir jos valstybei, kojomis moralinėmis nuostatomis profesorius vadovavosi gyvenime ir veikloje, kas reikšmingiausia jo biografijoje.

Reikšminiai žodžiai: geodezininkas, astronomas, koordinatės, trianguliacija, niveliacija, gravimetrija, nepriklausomybė, tauta, lietuvybė, mokytojas, mokslininkas, topografija.

1. Biografija ir darbai

Gimė Bernardas Kodatis 1879 m. liepos 18 d. Potsdame (Vokietija). Tėvas Augustinas Kodatis mirė, kai sūnui ėjo vienuoliktį metų. Globoti šeimą ėmėsi viengungis tėvo brolis Otas, dirbęs vienoje vokiečių knygų leidykloje redaktoriumi. Jis gerai žinojo Didžiosios ir Mažosios Lietuvos istoriją ir pasakojo ją, primindamas, kad iš dalies šeimos šaknys yra Lietuvoje, Žemaitijoje. Bernardas, nuo vaikystės imlus ir smalsus, ir pats knygose ėmė ieškoti atsakymų, kodėl kadaise galinga Lietuvos valstybė buvo tapusi Lenkijos provincija ir galiausiai drauge su ja žlugo, patekdama Rusijos imperijos valdžion. Gimnazijoje išmoko lietuviškai, per atostogas nuvyko į tuos kraštus, susipažino su daugeliu veikėjų, o Berlyne įsitraukė į Berlyno lietuvių draugijos darbą, talkino lietuviškų knygų leidėjams ir pernešėjams į rusų valdomą Lietuvą. Jo namai Berlyne greitai tapo lietuvių veikėjų, atvykstančių ar vykstančių toliau į Europą ar JAV, savotiška užėiga, atstovybė. Ant jo rankų mirė ir čia atvykęs džiova sergantis Povilas Višinskis (Liekis 2010: 47–62).

Bernardas buvo labai gabus ir viskuo domėjosi. Be istorijos, jį labai traukė astronomija. Norėdamas kiek geriau pažinti dangaus begalybę jis iš buvusio namuose mikroskopo ir fotoaparato pasigamino teleskopą, pro kurį jau žiūrėjo ir Mėnulio kraterius, stebėjo Marsą, Jupiterį, kitas planetas. Dangaus šviesulių kampiniams dydžiams

Prof. Bernardas Kodatis (1879 07 18 – 1957 07 05)

nustatyti pasigamino sekstantą. Pastebėjimus užsirašydavo ir juos skelbė tuometinėje vokiečių spaudoje. Apie savo matavimų rezultatus jis, būdamas paskutinėje gimnazijos klasėje, parengė ir mokslinę studiją, kurią ypač gerai įvertino Berlyno universiteto mokslininkai. Buvo kviečiamas studijuoti astronomijos ar matematikos, tačiau paklausė dėdės Oto patarimo – įstojo į mokytojų seminariją. Ją baigęs vis dėlto ėmė studijuoti ir astronomiją, kartu dirbo observatorijoje skaičiuotoju-matematiku. Baigęs studijas atsisakė likti universitete ar observatorijoje ir kartu su žmona Viktorija (V. Gruzdytė iš Žemaitijos, didelė savo tautos patriotė) atvyko į Mažąją Lietuvą mokytojauti. Iš pradžių dirbo nuošalioje mokyklėlėje Šilutės rajone, vėliau – Endružiuose, netoli Tilžės, vildamasis, kad mokytojaudamas turės daugiau laiko užsiimti ir astronominiais tyrimais, istorijos studijomis.

Tai, kad jaunųjų mokytojų šeima nepaiso vokiečių instrukcijų, su kaimo žmonėmis bendrauja ir pamokas veda lietuviškai, sukėlė nerimą vokiečių saugumiečiams ir jų tarnams: ar tik ne rusų šnipai yra tie Kodačiai? Nuolatiniai kvietimai pasiaiškinti, įtarimai vargino, bet Bernardas nepalūžo – mokė vaikus lietuviškai. Padrąsėjo ir daugelio vaikų tėvai, vis dažniau ir susirinkimuose prabildavo lietuviškai.

Prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui, B. Kodatis buvo paimtas į vokiečių kariuomenę. Iš pradžių – į artileristų mokomąją dalinį Tilžėje, bet po kelių savaičių, okupacinei valdžiai pradėjus Vilniuje leisti lietuvių kalbą „Dabarties“ laikraštį, kaip jau visoje Vokietijoje žinomas astronomas ir žurnalistas buvo pasiūstas dirbti į to laikraščio redakciją. Po metų paskirtas vokiečių okupacinės valdžios politinės valdybos karininku. Kadanį dar iš prieškarinių laikų gerai pažinojo A. Smetoną, S. Kairį, J. Vileišį, J. Basanavičių, A. Stulginskį ir kitus Lietuvos Valstybės Tarybos narius, B. Kodatis jiems, dažniausiai per dailininką A. Žmuidzinavičių, perduodavo visą slaptą informaciją, ateinančią okupacinei valdžiai iš Berlyno. Taryba, žinodama, ką okupantai planuoja, galėdavo iš anksto pasirengti atremti jų naujus išpuolius, koordinuoti veiklą. B. Kodatis, vokiečių okupacinei valdžiai uždraudus skelbti Vasario 16-osios aktą, pasirūpino, kad dokumentas būtų nuvežtas į Berlyną ir įteiktas Lietuvai palankiems reichstago deputatams (Amerikos lietuvių kultūros archyvas – ALKA. B. Kodačio rankraščiai).

Karui baigiantis ir pradėjus organizuoti Lietuvos kariuomenei, B. Kodatis parūpino jai ginklų. Vokiečių žvalgybai, matyt, sužinojus apie šią veiklą, vos po demobilizacijos parvykęs pas savo šeimą į Endružius buvo areštuotas ir uždarytas į Tilžės kalėjimą. Kaltintas „tėvynės išdavimu“. Už tai grėsė sušaudymas. Tik ryžtingomis Laikinosios Lietuvos Vyriausybės vadovo M. Sleževičiaus pastangomis – suteikus atgaline data nepriklausomos Lietuvos pilietybę ir padedant Prancūzijos karinei misijai, B. Kodatis iš kalėjimo buvo paleistas. Vokiečiai pareikalavo, kad jis per 24 valandas „dingtų“ iš Vokietijos (ALKA. B. Kodačio rankraščiai).

Atsidūręs Kaune, premjero M. Sleževičiaus buvo pakviestas sutvarkyti susikaupusį nemažą diplomatinę archyvą. B. Kodatis gerai mokėjo ir prancūzų, lenkų, rusų, anglų kalbas, tad gana greitai atliko tą darbą, ir buvo paskirtas į Švietimo ministeriją departamento vadovu. Jam pavesta sukurti ir įgyvendinti lietuvišką švie-

timo ir mokslo sistemą, organizuoti lietuviškas mokytojų seminarias bei aukštesniąją ir specialųją mokymą. Tai buvo nepaprastai sudėtingas uždavinys karų ir okupacijų nusiaubtame krašte, o dar ir visur siautėjant plėšikams, tačiau B. Kodatis – vienai vienas tik ginkluotas dideliu mauzeriu ir vokišku kariniu durklu, dažniausiai valstiečių su arkliais pavežamas nuo gyvenvietės iki gyvenvietės, apkeliaavo Lietuvą, visur steigdamas naujas mokyklas, aiškindamas žmonėms, kad mokykla svarbiau už kariuomenę, kad nepriklausomoje Lietuvoje mokykla turi ne tik teikti žinių, bet ir ugdyti savo krašto patriotus, lietuvių kultūros kūrėjus.

B. Kodatis buvo tarp tų, kurie lenkams okupavus Rytų Lietuvą ir Vilnių ėmėsi Kaune steigti universitetą, buvo vienas pirmųjų jo profesorių, astronomijos, aukštosios geodezijos dėstytojų. Prie Kauno buvusio pirmajame kariniame forte įkūrė astronominę observatoriją.

Didelis prof. Bernardo Kodačio įnašas buvo astronominiais geodeziniais metodais nustatant daugelio Lietuvos vietovių koordinatas, atliekant planetų, Saulės, Mėnulio, meteoritų tyrimus (Kodatis 1935). Tai buvo pamatai astronomijos mokslo raidai Lietuvoje, išugdyta pirmoji astronomų karta: Povilas Slavėnas, Antanas Juška, Česlovas Masaitis ir kiti.

Neprarado reikšmės ir B. Kodačio geodeziniai astronominiai darbai, ypač pagal 1924 m. tarptautinį susitarimą vykdyti Lietuvos teritorijos trianguliaciniai ir gravimetriniai matavimai. 1926 m. jis drauge su Lietuvos kariuomenės Topografijos skyriaus viršininku A. Krikščiūnu parengė Lietuvos teritorijos pirmosios eilės trianguliacijos tinklo, sujungto su Latvijos, Vokietijos tinklais, projektą. Buvo numatyta nuo 1927 m. vykdyti trianguliacinius darbus, kurie aprėpė 80 punktų su trimis bazėmis: Švėkšnos, Skapiškio ir Kauno (Lietuvos valstybinio ... 1994: 64; Kazakevičius *et al.* 1994: 30–45; 2003: 11–30; Lietuvos geodezinio ... 1994) Beveik visose matavimams atlikti organizuotose ekspedicijose dalyvavo ir prof. B. Kodatis, dažniausiai kaip jų vadovas. Jis buvo ir tarp aktyviausiųjų Baltijos valstybių geodezininkų konferencijų organizatorių ir dalyvių, pranešėjų (Kazakevičius, Būga 2004). Paskutinioji vyko 1938 m. Kaune. Konferencijose ne tik būdavo aptariami trianguliacinių matavimų apie Baltijos jūrą rezultatai, bet ir svarstoma geodezijos mokslo ir praktikos plėtotės, specialistų rengimo bei kitos problemos (Kariuomenės ... 1937; Ratautas 1935). Tą gražų valstybių apie Baltiją geodezininkų ir astronomų bendravimą, vykdomus matavimus nutraukė prasidėjęs Antrasis pasaulinis karas.

Lietuvai atgavus Vilnių bei dalį savo Rytų Lietuvos, į Vilnių buvo perkelti ir kai kurie VDU padaliniai. Prof. B. Kodatis paskirtas vadovauti ir Vilniaus universiteto observatorijai.

SSRS okupavus Lietuvą, B. Kodačio įkurtą observatoriją buvusioje forte užėmė sovietų kariuomenė. Sustojo tiriamieji darbai ir Vilniaus observatorijoje. Vokiečiams okupuojant kraštą besitraukianti sovietinė kariuomenė beveik visą Kauno observatoriją sunaikino. Naujieji okupantai apribojo astronominius tyrimus ir Vilniuje, o uždarius aukštąsias mokyklas, vokiečių kareiviai ėmė nebeileisti į observatoriją net jos direktoriaus prof. B. Kodačio. Jis, kaip ir daugelis kitų lietuvių profesorių, dėstytojų, ir toliau slapta studentams skaitė paskaitas,

egzaminavo. Laisvalaikiu apibendrindavo ankstesnių tyrimų rezultatus, rinko duomenis apie lietuvių liaudies astronominių žinių raidą nuo seniausių laikų ir kt., tačiau artėjantis frontas, lietuvių inteligentijos traukimas į Vakarus privertė apsispręsti. SSRS kariuomenei jau visai priartėjus prie Vilniaus, profesorius su šeima išvyko į Vakarus. Daugelis tada patikėjo gandas, kad okupacija bus trumpalaikė, kad sąjungininkai, pirmiausia JAV ir Anglija, privers SSRS palikti Lietuvą. Kodačiai atsidūrė Austrijoje. Po karo sūnui su žmona emigravus į JAV ir ten susiradus darbo, profesorius su žmona gavo leidimą išvykti pas juos gyventi. Išvyko vildamasis Amerikoje rasti astronomo ar dėstytojo darbo. Dar jautėsi kupinas jėgų ir turėjo daugybę planų organizuoti ir vykdyti astronominius tyrimus. Jau artėjo septyniadešimtas gimtadienis, tačiau kvietimų dirbti nebuvo. Greitai nusivylė lietuvių išeivių veikla. Skaudino prof. Bernardą Kodatį ir tai, kad lietuvių tautinių švenčių minėjimuose kabėdavo JAV vėliava, jos himnas pirmiausia būdavo giedamas. Jo nuostata buvo – tikras patriotas visur ir turi likti patriotu, kovotoju už savo tautą ir jos valstybingumą, už jos kalbą ir kultūrą (ALKA. B. Kodačio rankraščiai). Žinoma, priešiškamą Amerikai profesoriui žadino ir tai, kad nė viena mokslo įstaiga nesusidomėjo jo praeities darbais, nepriėmė dirbti nė menkiausioms pareigoms. Visą gyvenimą neturėjęs laisvos minutės, vis skubėjęs, pasijuto lyg ir niekam nebereikalingas, ilgėjosi Lietuvos.

Mirė prof. Bernardas Kodatis 1957 m. liepos 6 d. „nuo širdies“, paskutiniai jo žodžiai buvo: „o kaip bus su Lietuva?“

2. Vertybės ir nuostatos

Prof. B. Kodatis buvo vienas iš nedaugelio tų mokslininkų ir visuomenės veikėjų, kurie nemėgo kalbėti apie save.

Jis nepaliko net straipsnio, kuriame būtų mėginęs įvertinti savo gyvenimą ar mokslinę, pedagoginę veiklą. Ką profesorius konkrečiai nuveikė moksle, galima susidaryti nuomonę iš daugiau kaip 200 to meto universiteto ir populiariojoje spaudoje jo paskelbtų straipsnių. Dar beveik tiek pat straipsnių, kuriuose minimas jis, paskelbė tuo metu dirbę astronomai, geodezininkai, politikai ar tie, kurie domėjosi lietuvių tautos, jos valstybingumo atkūrimo ir panašiais klausimais (Liekis 2010: 376–398). Deja, iš tų publikacijų beveik nematyti B. Kodačio moralinių vertybinių nuostatų, kodėl jis, nors ir augęs bei gyvenęs tarp vokiečių, turėjęs visas galimybes būti ir mokslininku, gauti aukščiausius postus valdžioje, pasirinko savo prosenelės tautybę, lietuvių gynybą ir ugdymo, jų nepriklausomos valstybės kūrimo kelią.

Jo motina buvo tipiška vokiečių, nepalankiai žiūrėjusi į visa kas nevokiška; panašios nuotaikos vyravo mokykloje; dažnai panieka apie Karaliaučiaus krašto (Mažosios Lietuvos) lietuvių buvo girdima ir iš daugelio pažįstamų. Tai bene ir vertė domėtis, kas tie mažalietuviai ir, žinoma, didžialietuviai rusų valdomi, skatino dirbti ir kovoti jų labui. Tapo jų veikėjų rėmėju ir globėju, vienu iš aktyviausių Berlyno lietuvių draugijos narių, nepriklausomos Lietuvos atkūrimo idėjų propaguotoju.

Lietuvai išsikovojus nepriklausomybę, B. Kodatis, dirbdamas iš pradžių Švietimo ministerijos departamentu direktoriumi, vėliau profesoriaudamas VDU, vadovaudamas astronomų, geodezininkų ekspedicijoms, griežtai reikalaudavo kalbėti ir rašyti tik lietuviškai, mokslo tiriamųjų darbų rezultatus skelbti pirmiausia tik lietuviškoje spaudoje, suprasdamas, kad kalba – tai tautos ir jos vertybės ilgaamžiškumo pagrindas. (ALKA. B. Kodačio rankraščiai).

Kodačių šeima Berlyne apie 1911 m. (iš kairės): Bernardas Kodatis, Viktorija Kodatienė-Gruzdytė, Otonas Kodatis (dėdė), Irmgarda Kodatytė (sesuo) ir jos sužadėtinis Boigė (Beuge), Marija Kodatienė (Kechelė), motina su Bernardo sūnumi Keistučiu po jo krikštynų

Prof. B. Kodatis, susipažinęs su Mažąja Lietuva, su jos bei rusų okupuotos Lietuvos istorija, suprato, kad tauta be savos nepriklausomos valstybės pasmerkta žūčiai. Ne tik žodžiais mokė puoselėti savo tautą, ginti nepriklausomą valstybę, bet ir konkrečia veikla. Vos paleistas iš vokiečių kalėjimo ir atsidūręs Kaune, greitai tapo vienu iš aktyviausių Lietuvos šaulių sąjungos kūrėjų, kuopos vadu.

Dėl nepriklausomybės praradimo B. Kodatis labai pergyveno, slapta skatino ir studentiją dalyvauti 1941 m. birželio antibolševikiniame ginkluotame sukilime, teikė patarimų sukilimo metu suformuotai Laikinajai Lietuvos Vyriausybei. Okupacinei valdžiai po šešių savaitių uždraudus Laikinosios Lietuvos Vyriausybės veiklą, lietuviams vėl liko vienintelis kovos dėl valstybingumo atkūrimo būdas – pogrindis. B. Kodatis rėmė lietuvių antinacinio pasipriešinimo organizacijas, rašė jų spaudai, platino ją tarp Vilniaus ir Kauno inteligentų (Liekis 2000: 45–50).

Visi, kuriems buvo tekę bendrauti, pažinti prof. B. Kodatį, prisimindavo jį kaip labai sąžiningą, teisingą, demokratišką ir geranorišką, ypač dorovingą žmogų. Pagarbiam kaip ir su kolegomis jis bendraudavo su studentais ir visais aplinkiniais. Būdavęs negailestingas nesąžiningiems. Jeigu tik kurių matavimų duomenys profesoriumi sukelėdavo ir mažiausių įtarimų, jis juos kartodavo vėl ir vėl. Beje, ir ekspedicijose, tardamasis dėl dalyvių apgyvendinimo ir maitinimo, rinkdavosi tuos, kuriems, matė, ypač reikia papildomų pajamų, kurie domėjosi ekspedicijos atliekamais darbais.

Laisvalaikiu, kur gyvendavo „profesorius“, kaimo žmonės dažnai ateidavo ir nekviečiami paklausti jo pasakojamų iš krašto istorijos ar apie begalinę Visatą. Baigus matavimus, neretai susirinkdavo išslydėti į naują vietovę.

Pažado, žodžio laikymasis jam buvo tarp svarbiausių matų renkantis bendražygius. Ir pats – kartą pažadėjęs, apsisprendęs nesiblaškydavo. Taip visą gyvenimą: nusprendęs būti lietuviu, jis kovojo už savo tautą – karų ir okupacijų metais nepaisydamas mirtino pavojaus, nepriklausomybės – dirbdamas švietimo ir mokslo baruose. Įvertino švietimo ir mokslo reikšmę tautos ir valstybės ilgaamžiškumui. Juk ir mažalietuviai buvo suvokietinti ne tiek prievarta, o per mokyklas ir bažnyčias, vietos valdininkais skiriant tik vokiečius ar jiems pasidavusius.

B. Kodačio mokslinės veiklos sričių pasirinkimą taip pat ne kartą lėmė patriotizmas. Atgimstančios Lietuvos mokslui labai reikėjo ir astronominių tyrimų, aukščiausios kvalifikacijos geodezininkų. Nelaukdamas, kad kas kitas įkurs observatoriją, statė ją – iš pradžių vos ne vien tik savo jėgomis ir lėšomis. Krašto ūkiui ir tarptautiniam Lietuvos prestižui buvo būtina organizuoti ir atlikti trianguliacinius matavimus – jiems skyrė daugiau kaip dešimtį savo vasarų atostogų (Ražinskas 1963: 109–127).

Prof. Bernardas Kodatis, nors, be vokiečių kalbos, dar gerai mokėjo ir prancūzų, lenkų, rusų kalbas, oficialiuose susitikimuose kalbėdavo ir straipsnius rašė tik lietuviškai. Sakydavo: „aš lietuvis, Lietuvos pilietis, tad ir privalau kalbėti lietuviškai; tauta, kuri susitaiko su tuo, kad jos kalba būtų vartojama tik virtuvėse, pasmerkta mirčiai“.

3. Išvados

Astronomo, geodezininko prof. Bernardo Kodačio gyvenimas ir darbai yra reikšmingi, prisimintini ir mūsų amžiaus žmonėms, nes įrodo, kad mokslininkas turi būti ir

savo tautos, valstybės pilietis, patriotas, jos laisvės ir nepriklausomybės gynėjas. Atsisakęs didelių karjeros galimybių kaip vokiečių Vokietijoje ir pasirinkęs prosenelio – lietuvių tautybę, jis pirmiausia kovojo ir dirbo tuose baruose, kurie tuo metu buvo svarbiausi lietuvių tautai ir nepriklausomai Lietuvai stiprinti. Žinojo, kad moksle pasiekti rezultatai – tai tik plytelės, kurių ateityje gali nepastebėti net mokslo ir technikos istorikai, o Tauta ir jos Valstybė yra amžini, jei tik pirmiausia inteligentai neįsduoda ir neparduoda tautinių vertybių, jei stengiamasi apsaugoti jos pamatus nuo kenksmingų svetimkūnių įsigalėjimo.

Literatūra

Amerikos lietuvių kultūros archyvas (ALKA). B. Kodačio rankraščiai.

Kariuomenės štabo Karo topografijos skyriaus metraštis. 1937.T. 1.1 d. Kaunas. 129 p.

Kazakevičius, S. V.; Viskantas, P.; Krikštaponis, B.; Zigmantienė,

1941 08 05). Vilnius.

Lietuvos geodezinio pagrindo, sudaryto iki 1940 m., analizė: mokslo darbo ataskaita. 1994. Vilniaus technikos universitetas. Geodezijos katedra. 187 p.

Lietuvos valstybinio GPS nulinės ir pirmosios klasių tinklo punktų koordinatės. 1994. Vilniaus technikos universitetas. Geodezijos institutas. Vilnius. 64 p.

Ratautas, M. 1935. Geodeziniai darbai šių dienų Lietuvoje, *Kosmos* 16(1–3): 19–29.

Ražinskas, A. 1963. Lietuva Pabaltijo Geodezijos komisijos sudėtyje, *Geodezijos skyriaus darbai* 1: 109–127. Vilnius.

Ažsienis, A.; Klimka, L.; Matulaitytė, S. 2007. *Bernardas Kuodaitis ir Lietuvos astronomija*. Vilnius.

Algimantas LIEKIS. Assoc. Prof. Dr. Vilnius Gediminas Technical University, Suletekio al.11, LT-10223 Vilnius, Lithuania, e-mail: Liekis@vgtu.lt

Education: 1966 – civil engineer, Kaunas Politech. Instit. (now – Kaunas University of Technology), Department of Civil Engineering.

Affiliations and functions: Doctor of Humanities (History), Associate Professor, Editor – in Chief of the *Science Books Series Science of Lithuania* ("Lietuvos mokslas") and Lithuanian Nation ("Lietuvių tauta").

Research interests: history of Technical science.

Publications: author of 35 monographs and compiler of 65 coeective books of monograph type.

Present position: director of the Science Research Centre at Vilnius Gediminas Technical University.

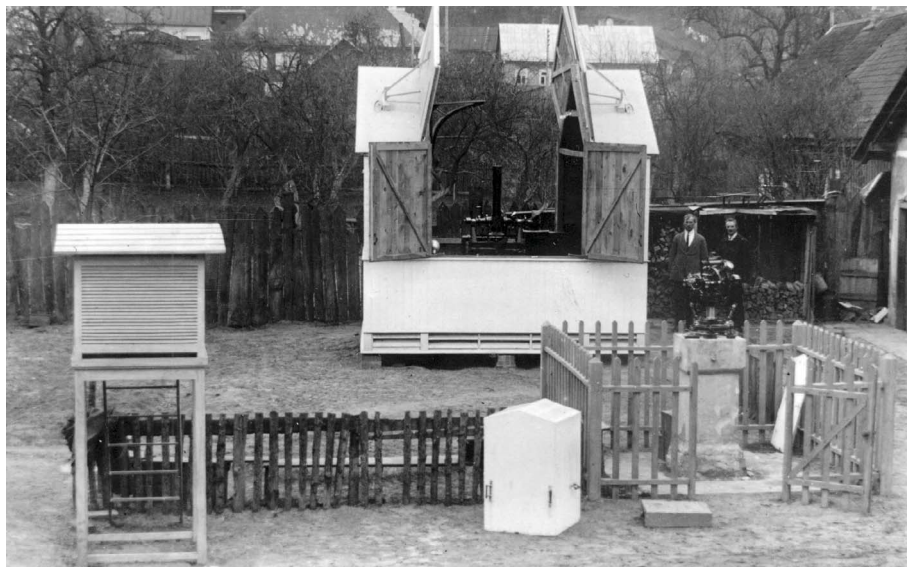
B. Kodatis su pagalbininkais prie Žvaginių geodezinio bokšto

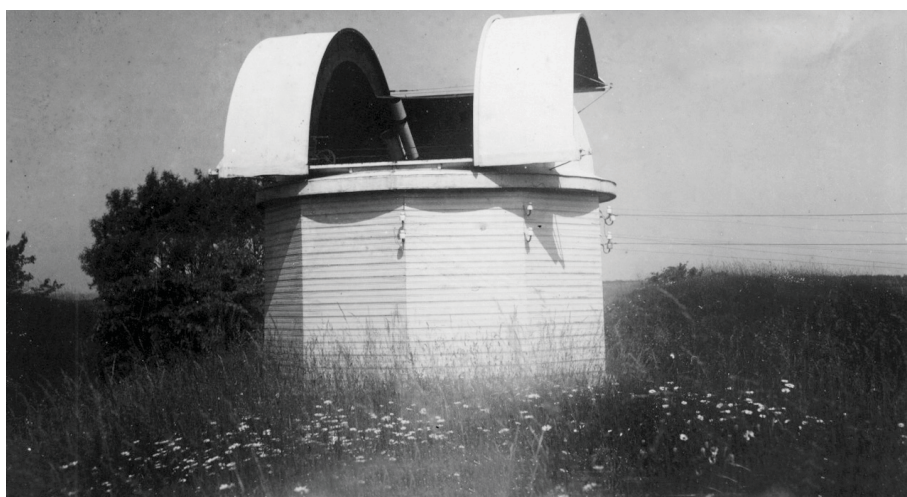
Žvaginių geodezinis bokštas-signalas

Kauno observatorija pirmajame forte (Linksmadvaryje). Matyti observatorijos bokštelis ir patalpos su stebėjimo aparatūra.
Toliau – Nemunas (apie 1930 m.)

B. Kodačio pastatyta laikinoji observatorija Lietuvos universiteto kieme: stebėjimų namelis, universalusis prietaisas, universaliojo prietaiso dangtis, meteorologiniai prietaisai (barometras, psichrometras ir kt.)

Observatorijos (Kaune) bokštelis, suprojektuotas B. Kodačio ir pastatytas drauge su bendradarbiais

B. Kodatis (antras iš dešinės) su ekspedicijos dalyviais Švėkšnoje

Saulės užtemimo stebėjimas 1927 m. birželio 27 d. Kauno meteorologijos stotyje (B. Kodatis, V. Mockus, K. Sleževičius, I. Končius, Z. Žemaitis, A. Žmuidzinavičius ir kiti

Prie observatorijos (Kaune) pasažinio prietaiso
prof. K. Sleževičius, B. Kodatis ir plk. A. Krikščiūnas (apie 1930 m.)

